

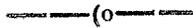

ఒక గ్రామములో ఆత్మసౌరవముగల బ్రాహ్మణుడు కలడు. నిజాయితీకి కట్టుబడ్డ మనిషి. వానికొక భార్యగలదు. ఔ దా ర్య ము, నమ్రత, వినయములలో మొదటి స్థానమామెదే. వారిరువురు చిలుకా గోరికలవలె చాల గుఱుముగా కాలము గడుపు చుండిరి. అనుకూల దాంపత్యములో మొదట వారిసే వేర్కొనవలెను. కాని భర్త న్యాయమునకు బద్ధుడై, ఏమాత్రమన్యాయము జరిగినను సహించక వెంటనే అన్యాయ పక్షమును శిక్షించవలెననెడి స్వభావము కలవాడు. విద్యార్హతలతో అంత గొప్పవాడు కానప్పటికి, కుటుంబ వ్యవహారములను చక్క బెట్టుకొనుటకు కొద్దిపాటిచదువు గలడు.

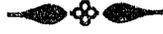
అతనికి కొద్దిపాలమే జీవనాధారము. దానిని రైతులచే దున్నించి, కావలసిన వదుపులు పెట్టి, సంవత్సరాంతమున గింజలను బళ్లకెక్కించి ఇంటికి తీసుకొని వచ్చుట పరిపాటి. రైతులు అనునిత్యము భూమిని గుఱించి జాగ్రత్తగా పాటుపడుచుండురు. కాని రైతులలో ఒక నీచుడున్నాడు. ఒకనాడు వాడు వెన్నెలరాత్రుల ఆర్ధరాత్రి సమయమున వీరి పెరిటలోనున్న చింతచెట్టుకెక్కి చింతకాయలు తెంపుచుండెను. చేసి, చేసి, దొంగతనము చింతకాయలే చేయాలి! దానితో కడుపు నిండునా? కుబేరుడానా? వాడి తుచ్చగుణము చూపించుకున్నాడు. అంతే! ఆసమయముననే కైలు కొఱకు పొలమునకు వెళ్ళుచున్న పంతులు వానినిచూచి “ఎవరురా నీవు? దిగు:” అని అరచెను. వాడు గజ గజ వణుకుచు చెట్టు దిగెను. తక్షణమే వానిని పోల్చి “ఓరీ చార్బాగ్యుడా! నీవేనురా? ఎందుకెక్కావ్ చెట్టు?” “లేను బాబు. అమ్మగారు రేపటికి చింతకాయలు లేవురా, కోయరా పోలీగా అని అన్నారండి. అందుచేత కోస్తున్నాను” అన్నాడు. “అయితే వద - అమ్మగారి దగ్గరకు” అని వాడిపిలక పట్టుకొని తన యింటిలోని కీడ్చుకొనివచ్చి భార్యను గద్దించి యడిగెను. ఆమె కొంచె మాలోచించి ఇప్పుడు నేను కోయమనలేదని జబాబిచ్చిన యెడల వాడి ప్రాణములు దక్కవని తలచి “ఆ... నిజమేనండి. రేపటికి పులుసులోకి లేవని కోయమన్నాను.” అన్నది. అప్పుడు పంతులు వానిని విడిచిపెట్టి పొలమునకు పోయెను. వాని భార్యగాని ఆట్లు చెప్పనిచో వాడిని చావగొట్టి విడిచిపెట్టెడివాడు. పంతులుగారు పోయిన వెంటనే ఆ రైతు అమ్మ కాళ్ళు పట్టుకొని “అమ్మా! నాప్రాణము కాపాడినారు. మీమీద భారముపెట్టి వచ్చాను. మీమీలు యెన్నటికిని మఱువలేను.” అని చెప్పి ఆ మరుచటి దినమునుంచి ఆమె యేమి

చెప్పినయెడల ఆపని చేయుచు ఆమె అభిమానమునకు పాత్రుడయ్యెను. చూచితిరా! ఆ స్త్రీ బౌదార్యము.

ఇది 19 వ శతాబ్దములో నిజముగా జరిగిన సంగతి. నేడు అనగా 20 వ శతాబ్దములోకూడ మన స్వతంత్ర భారతదేశము (Free India) లో అట్టి స్త్రీలున్నారు. కాని చాల తక్కువ. ఎందుచేతననగా మన పురాతన హిందూ ధర్మశాస్త్రాదులను విస్మరించి, పాశ్చాత్య నాగరికతా వ్యామోహాన్నిలో కూలబడిన శలభములైరి. అట్లుగాక హైందవ ధర్మప్రకారము స్త్రీలు ప్రవర్తించి భర్తయనురాగము సంపాదించి, ఆదర్శగృహిణియనిపించుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. ప్రయత్నమునకు ఫలము లభించకపోదు. భూమి (Earth) అక్షము అనే ఒక ఇరుగునెట్లు ఆధారము చేసుకొని భ్రమణము చేయుచున్నదో, అట్లే గృహమందలి బాగోగులు గృహాలక్ష్మిపై ఆధారపడియున్నవి.

చందమామ

స్వర్ణప్రీతాంబరద్యుతి సారుమీర
 నిర్మలాకాశ సాధాన నిక్కినిక్కి
 తరులతా పుష్ప గుచ్ఛ సత్కాన్కతోడ
 వేదియుండిన ప్రకృతి చేజాచిబిలువ
 చలమ చేటికి జేసెకో చందమామ,
 పాయసము బెట్ట బిలిచెడి పాప జూచి
 దాగుముతల కోరెడి తరులజూచి
 పర్వలిడ వేగరమ్మను బాలుజూచి
 జాగు చేసెద వేటికో చందమామ,
 కలువకాంతలు నీకయి కలువరింప
 కామినీ మణురెల్లరు కలువరింప
 విట్టవీగిన కొంతైన వెఱపు గలుగు
 తొంగిచూచిన దొంగని దోసమిడరె.

క. వి.

